

Karl-Oskar Lund
Miljö- och
samhällsbyggnadsavd.
010-22 36 491

m.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande rörande "Vägar till hållbara vattentjänster", SOU 2018:34

Länstyrelsen är positiv till utredningens ansats att ta ett helhetsgrepp på vattentjänster (enskilda och allmänna) och delar bedömningen att de behöver lösas i ett sammanhang.

Länstyrelsen har inga erinringar mot utredningens förslag i följande delar:

- Att ett krav införs i vattentjänstlagen på att kommunerna ska se till att det finns en långsiktig plan för hur försörjning av vattentjänster inom kommunen ska ske och att denna plan ska beslutas av kommunfullmäktige.
- Att de statliga myndigheter som arbetar med vattentjänsterna behöver samverka mer för att stödja kommunerna och styra mot hållbara vattentjänster.
- Att Regeringen beslutar om ett etappmål i miljömålssystemet om ökad åtgärdstakt av små avlopp som inte klarar kraven i miljölagstiftningen.
- Att krav införs på avloppsdeklaration för små avloppsanläggningar.

Vi anser dock att det råder för stora frågetecken i viktiga delar för att författningsförslagen ska antas i den utformning som föreslagits och har följande erinringar:

- Vi ställer oss tveksamma till utredningsförslaget i 6 § och bedömer att utbyggnaden av VA-områden riskerar att försvåras.
- Vi bedömer att Naturvårdsverket bör vara tillsynsvägladande myndighet för lagen om allmänna vattentjänster

Vidare är det Länstyrelsens erfarenhet att det riktas kritik från kommunerna mot lagen om allmänna vattentjänster (2006:412), nedan kallad vattentjänstlagen, bland annat i hur kommunerna är begränsade att investera

tidigare års budgetöverskott i förnyelsen av sina VA-system. Förslag kring hur vattentjänstlagen ska bli mer effektiv saknas till stora delar i utredningen.

DETALJERADE SYNPUNKTER PÅ UTREDNINGEN

FÖRSLAG TILL LAG OM ÄNDRING I MILJÖBALKEN

Vi har inga invändningar mot förslaget.

FÖRSLAG TILL LAG OM ÄNDRING I LAGEN (2006:412) OM ALLMÄNNA VATTENTJÄNSTER

6 §

I förslaget anges bl.a. följande: ”Vid bedömningen av behovet av en vattentjänst enligt första stycket ska särskild hänsyn tas till möjligheten att på ett annat sätt uppnå ett motsvarande skydd för människors hälsa och miljö”.

Vi ställer oss tveksamma till förslaget och bedömer att utbyggnaden av VA-områden riskerar att försvåras utan att de fördelar som utredningen ser uppnås. I 6 § anges redan idag att ”Om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse, skall kommunen

1. bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas, och
2. se till att behovet snarast, och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän VA-anläggning.”

Utredningens förslag på tillägg riskerar därför att försvåra tolkningen och tillämpningen av 6 §.

Vi har i övrigt inget att erinra mot förslaget.

FÖRSLAG TILL FÖRORDNING OM ÄNDRING I FÖRORDNINGEN (2012:259) OM MILJÖSANKTIONSAVGIFTER

Vi har inga invändningar mot förslaget.

FÖRSLAG TILL FÖRORDNING OM ÄNDRING I MILJÖTILLSYNSFÖRORDNINGEN (2011:13)

Vi har inga invändningar mot förslaget.

FÖRSLAG TILL FÖRORDNING OM ÄNDRING I FÖRORDNINGEN OM MILJÖFARLIG VERKSAMHET OCH HÄLSOSKYDD (1998:899)

Vi har inga invändningar mot förslaget.

FÖRSLAG TILL FÖRORDNING OM ÄNDRING I FÖRORDNING (2007:701) OM ALLMÄNNA VATTENTJÄNSTER

3 §

I förslaget anges bl.a. att ”*Havs- och vattenmyndigheten får ge tillsynsvägledning till länsstyrelser i frågor om 6 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster i samverkan med Naturvårdsverket, Boverket och Livsmedelsverket.*”

Vi delar utredningens syn på behovet av en central tillsynsvägledning avseende 6 § i vattentjänstlagen och att det finns ett behov av en mer enhetlig tillsyn och tillämpning. Vi bedömer dock att Naturvårdsverket bör vara central tillsynsvägledande myndighet. Naturvårdsverket är i dag tillsynsvägledande myndighet för tillsynen av de allmänna avloppssystemen och dagvattenanläggningarna och Naturvårdsverket har sedan lång tid arbetat med VA-frågor. Vattentjänstlagen berör huvudsakligen de allmänna VA-anläggningarna och Naturvårdsverket har den sammantaget största kompetensen kring allmänt va av de nationella myndigheterna.

Vi har i övrigt inga invändningar mot förslaget.

FÖRSLAG TILL FÖRORDNING OM AVLOPPSDEKLARATIONER

I förslag på förordning anges i 4 § och i 5 § följande:

”4 § Den som är verksamhetsutövare för en avloppsanläggning eller leder hushållsspillvatten till en sådan anläggning ska se till att det för anläggningen finns en aktuell avloppsdeklaration.

5 § Kravet i 4 § ska tillämpas första gången vid utgången av sjunde året efter det att anläggningen fick tillstånd eller anmäldes enligt miljöbalken.”

Vi bedömer att det med ovanstående formulering är oklart om avloppsanläggningar som inrättats före miljöbalkens ikraftträdande omfattas av kravet i 4 §. Förtydligande angående detta bör göras.

Vi delar utredningens bedömning att det krävs att fler fastighetsägare på eget initiativ åtgärdar sina bristfälliga avloppsanläggningar för att åtgärdstakten av enskilda avlopp ska kunna öka och en effektivisering av kommunens tillsynsarbete. Kommunerna, såsom tillsynsmyndigheter, har i många fall haft svårt att hitta metoder för att öka åtgärdstakten för de små avloppen och kan vara hjälpta av att få ytterligare ett verktyg för att ha möjlighet att hålla reda på den stora mängd anläggningar som finns och för att kunna arbeta effektivare. Vi delar utredningens bedömning att tillgången till de inkomna avloppsdeklarationerna kan göra kommunens tillsyn effektivare då de kan fokusera på de avloppsanläggningar som inte uppfyller miljöbalkens krav. Vidare kan kommunen uppmana fastighetsägare att lämna in en deklARATION istället för att genomföra tidskrävande inventeringar.

Vi kan se att förslaget initialt kan innebära merarbete för kommunerna och att det är viktigt att de stöttas i sitt arbete från centrala myndigheter. Vi kan dock konstatera att tillsynsansvaret redan idag ligger på kommunerna, även om resurser som läggs på tillsyn av enskilda avlopp varierar stort. Vi ser det dock som viktigt att sätta åtgärden i ett större sammanhang när det gäller problem med övergödning. Det är viktigt att resurser i första hand läggs på åtgärder där de gör störst nytta. Det är även oklart vad kostnaden för den enskilde fastighetsägaren blir för avloppsdeklarationerna och om dessa står i proportion till miljönyttan.

NATIONELL PLATTFORM FÖR SAMVERKAN OM HÅLLBARA VATTENTJÄNSTER

Flera av utredningens förslag är direkt eller indirekt kopplade till planfrågor, vilket skulle göra Boverket till en lämplig processledande myndighet och koordinator för en samarbetsplattform.

MÅL FÖR ÖKAD ÅTGÄRDSTAKT

Länsstyrelsen stödjer förslagen om nya etappmål men vill erinra om följande:

Det finns andra viktiga områden inom problematiken övergödning att jobba med, till exempel jordbruket. Det är viktigt att resurser i första hand läggs på åtgärder där de gör allra störst nytta. Därför är det av stor vikt att satsa på en ökad effektivitet och tydlighet i tillsynsarbetet inom de ramar som finns kring enskilda avlopp, snarare än att skjuta till medel som skulle kunna ha en större effekt någon annanstans.

Utredningen har ett förslag till nytt etappmål enligt följande:

"Insatser ska vidtas så att det år 2023 finns förutsättningar för att 50 procent av alla kommuner har ett etablerat system för kretslopp av växtnäring från små avlopp."

Vi är tveksamma till formuleringen av etappmålet och bedömer att det bör formuleras om så att alla kommuner känner sig manade att arbeta med frågan.

SYSTEM FÖR INSAMLING AV UPPGIFTER OM SMÅ AVLOPP

Vi har inga erinringar mot förslaget

AVLOPPSRÅDGIVNING

Vi har inga erinringar mot förslaget. Det ställer dock stora krav på tydlighet i kommunernas organisation och rollfördelning som agerar rådgivare, tillsynsmyndighet och VA-huvudman om förslaget genomförs.

KRETSLOPPSÅTGÄRDER

Vi har inga erinringar mot förslaget

PLAN FÖR HANTERING AV SKYFALL

Vi har inga erinringar mot förslaget

STÖDJANDE MYNDIGHET

Vi har inga erinringar mot förslaget

Beslutet är fattat av landshövding Helena Jonsson och föredragande är miljöskyddshandläggare Karl-Oskar Lund. I beslutet har även avdelningschef Emma Willaredt deltagit.

Helena Jonsson

Karl-Oskar Lund

Kopia:

Helena Jonsson

Anneli Wirtén

Miljö- och samhällsbyggnadsavdelningen: Emma Willaredt, Gustav Enander,

Karl-Oskar Lund

Sima Abdollahi

Landsbygdsavdelningen Johanna Petersson